

Закон прийнято 283-ма голосами народних депутатів у редакції профільного Комітету питань національної безпеки, оборони та розвідки.

Законом удосконалено процедури проведення заходів мобілізації, військового обліку призовників, військовозобов'язаних та резервістів, соціального захисту військовослужбовців, а також окремі питання проходження військової служби для покращення якості підбору особового складу під час доукомплектування бойових підрозділів для відсічі збройної агресії проти України.

Для цього Законом внесено зміни до Кодексу законів про працю України, Кодексу адміністративного судочинства та законів України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про місцеві державні адміністрації», «Про правовий режим надзвичайного стану», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію», «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про військово-цивільні адміністрації», «Про правовий режим воєнного стану», «Про державну службу», «Про прокуратуру», «Про Національну поліцію», «Про виконавче провадження».

Головні засади прийнятого Закону, зокрема, передбачають:

ВІЙСЬКОВИЙ ОБЛІК

1.1 Обов'язок щодо військового обліку:

- усі призовники, військовозобов'язані та резервісти через 60 днів з **дня набрання чинності Законом**, мають з'явитись до ТЦК, у ЦНАП або скористатися електронним кабінетом і пройти звірку персональних даних із обліковими даними ТЦК;

- чоловіки, які мають спеціальні звання (класні чини) та проходять службу у правоохоронних органах, податковій, митній службі тощо, а також звільнені з такої служби, повинні протягом 60 днів після прийняття

законопроекту стати на військовий облік військовозобов'язаних у ТЦК за своїм місцем проживання;

- **чоловіки віком від 18 до 60 років**, які зняті з військового обліку у зв'язку з вибуттям за межі України на строк більше трьох місяців, повинні стати на військовий облік.

1.2 Громадяни зобов'язані мати при собі під час воєнного стану **та/або під час проведення мобілізації** військово-обліковий документ та пред'являти його за вимогою разом із документом, що посвідчує особу.

1.3 Реєстрування особою, яка стоїть або стає на військовий облік, у добровільному порядку електронного кабінету призовника, військовозобов'язаного, резервіста.

МОБІЛІЗАЦІЯ, ПОВІСТКИ

1.1 Запровадження обов'язкового проходження медичного огляду для всіх військовозобов'язаних.

1.2 Участь в оповіщенні військовозобов'язаних під час мобілізації разом із ТЦК братимуть поліція, місцеві органи державної влади, органи місцевого самоврядування, керівники підприємств, установ і організацій.

1.3 Поважні причини неприбуття громадянина по повістці до ТЦК: *перешкода стихійного характеру, хвороба громадянина, воєнні дії на відповідній території та їх наслідки або інші обставини, які позбавили його можливості особисто прибути у зазначені пункт і строк; смерть близьких родичів.*

1.4 Затверджено перелік інформації, яка має бути зазначена в повістці. Кожен військовозобов'язаний знатиме, що це саме його повістка. Повістка перестане бути елементом шантажу та залякування.

ВІДСТРОЧКА

1.1 Не підлягають призову на військову службу під час мобілізації:

- *жінки та чоловіки, на утриманні яких перебувають троє і більше дітей віком до 18 років, крім тих, які мають заборгованість із сплати аліментів;*
- *жінки та чоловіки, які мають дитину (дітей) віком до 18 років, якщо другий з батьків такої дитини (дітей) помер, позбавлений батьківських прав, визнаний зниклим безвісти тощо, а також коли особа самостійно виховує та утримує дитину за рішенням суду тощо;*
- *усиновлювачі, опікуни, піклувальники та ін. особи, на утриманні яких перебуває дитина (діти), яка (які) до моменту усиновлення була (були) дитиною-сиротою (дітьми-сиротами) або дитиною (дітьми), позбавленою (позбавленими) батьківського піклування, віком до 18 років;*
- *зайняті постійним доглядом за хворою дружиною (чоловіком), дитиною та/або батьками, якщо людина сама потребує постійного догляду за медичним чи лікарським висновком;*
- *опікун особи, визнаної судом недієздатною;*

- які мають дружину (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи;
- які мають дружину (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю III групи, встановленої внаслідок онкологічного захворювання, відсутності кінцівок, одного з парних органів, або за наявності у особи з інвалідністю III групи онкологічного захворювання, психічного розладу, церебрального паралічу або інших паралітичних синдромів;
- які мають одного із батьків із інвалідністю I чи II групи за умови відсутності інших осіб, які не є військовозобов'язаними та відповідно до закону зобов'язані їх утримувати;
- члени сім'ї другого ступеню споріднення особи з інвалідністю I або II групи, зайняті постійним доглядом за нею.
- **члени сімей** (чоловік, дружина, син, донька, батько, мати, рідний (повнорідний) брат чи сестра) **осіб, яким посмертно присвоєно звання Герой України** за громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння Українському народові, виявлені **під час Революції Гідності**.
- педагогічні працівники **закладів фахової передвищої освіти**.
- здобувачі освіти **зараховані до інтернатури**.
- громадяни, які проходили військову службу та були звільнені зі служби у запас **у зв'язку із звільненням з полону**. (такі особи можуть бути призвані на військову службу за їх згодою);
- **військовозобов'язані до досягнення 25-річного віку, які пройшли базову загальновійськову підготовку відповідно** до статті 101 Закону України “Про військовий обов’язок і військову службу” **чи базову військову службу** (такі особи у зазначений період можуть бути призвані на військову службу за їх згодою).

2. ВІДСТРОЧКА

1.2 Виключено можливість ухилятися громадянам від призову під час мобілізації шляхом вступу до закладу освіти для отримання другої, третьої вищої освіти (бакалавр, магістр) чи навіть нижчої освіти за наявну.

1.3 Виключено відстрочки працівникам підприємств, установ та організацій Міністерства оборони.

ЗАХОДИ ВПЛИВУ ЩОДО УХИЛЯННЯ ВІД ВИКОНАННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ОБОВ'ЯЗКУ ІЗ ЗАХИСТУ ВІТЧИЗНИ

1.1 Обмеження судом громадян у праві керування транспортним засобом під час мобілізації, у разі невиконання вимоги територіального центру комплектування та соціальної підтримки про виконання обов’язку (обов’язків).

1.2 Надання консульських дій у закордонних дипломатичних установах України здійснюватиметься за умови уточнення громадянином своїх персональних даних з обліковими даними в ТЦК.

1.3 В умовах воєнного стану оформлення паспортних документів за кордоном для громадян чоловічої статі віком від 18 до 60 років здійснюється за умови наявності у них військово-облікових документів.

ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ

1.1 Запровадження базової військової служби для чоловіків віком від 18 до 25 років.

1.2 Базова військова служба триватиме:

- в мирний час – до п'яти місяців, з яких до трьох місяців здійснюється базова загальновійськова підготовка, до двох місяців – фахова підготовка;
- під час дії воєнного стану – на строк до трьох місяців, з яких не менше одного місяця здійснюється базова загальновійськова підготовка, до двох місяців – фахова підготовка.

1.3 Запровадження базової загальновійськової підготовки у вищих навчальних закладах будь-якої форми власності з 1 вересня 2025 року.

1.4 Запровадження короткострокових контрактів на військову службу під час воєнного стану (для громадян віком від 18 до 25 років, для медичних фахівців та психологів – 1 рік).

1.5 Запровадження додаткової вимоги - проходження базової загальновійськової підготовки або військової служби - для прийняття на державну службу, службу в органи місцевого самоврядування, в органи поліції та прокуратуру.

СОЦІАЛЬНІ ПИТАННЯ ТА МОТИВАЦІЯ ДЛЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ

1.1 Щорічна основна відпустка тривалістю 30 днів під час дії воєнного стану, протягом календарного року може надаватися частинами, при цьому одна частина не менше 15 календарних днів.

1.2 Додаткова відпустка за знищену техніку тривалістю не більше 15 календарних днів на рік.

1.3 Додаткова відпустка військовослужбовцям, звільненим із полону, тривалістю 90 календарних днів із збереженням грошового забезпечення;

1.4 Розмір одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) військовослужбовця не може становити менше 15 мільйонів гривень;

1.5 У разі укладення контракту, одноразово надається сертифікат на купівлю транспортного засобу в розмірі 150 тисяч гривень.

1.6 У разі укладення першого контракту надається одноразова компенсація 50 відсотків від першого внеску за програмою Є-оселя, додатково 100 тисяч гривень після першого року військової служби, та ще 100 тисяч гривень після другого.

1.7 Не нараховуються штрафні санкції, пеня за невиконання зобов'язань перед підприємствами, установами і організаціями усіх форм власності, зокрема, банками, а також проценти за користування кредитом, окрім кредитних договорів щодо придбання майна або автомобіля.